

Викимедиа жәмгыятең
татар телле катнашучылары
төркеме

WIKIMEDIA
RU

ФАДН
России

Cooperation of Russia's Wiki- volunteers with the institutions of the Republic of Tatarstan

«Language policy: practices from across Russia»

Online dialogue forum

Federal Agency for Ethnic Affairs (FADN), 18.12.2020

Farhad Fatkullin, materials - [w.wiki/qT8](https://www.wiki/qT8)

Distributed under [Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) International free license
pursuant to Art.1286 of the Russian Federation Civil Code

Project objectives

To assure
perseverance
and
development
of Tatar
language in the
digital age

To inspire other
ethnic groups in
the Republic of
Tatarstan and
around Russia to
follow suit

And who are you?

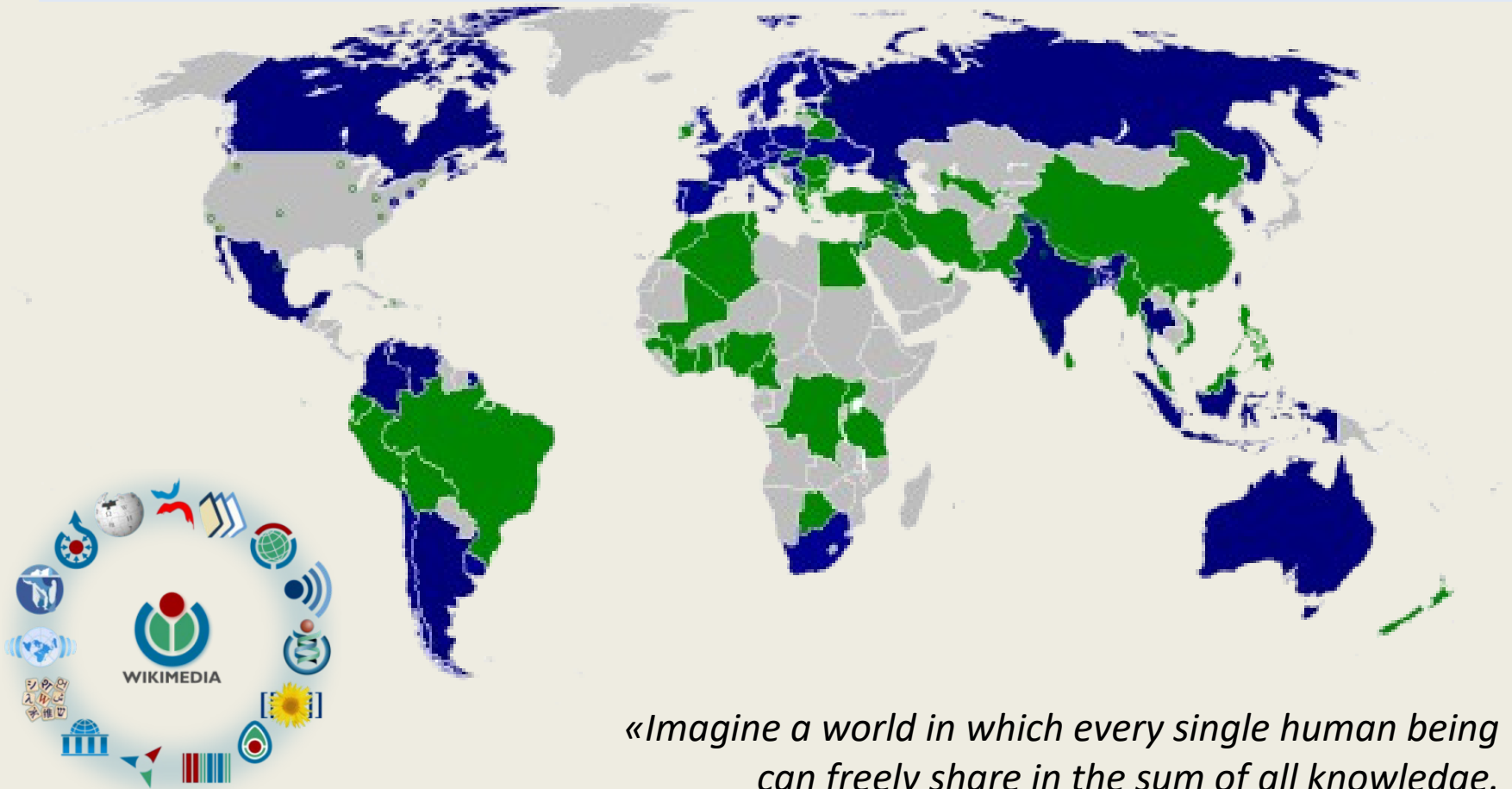
- * thinking, speaking and writing in 6 languages
- * Conference interpreting since 2000
- * Bachelor of Management
- * Cross-cultural Communication & Interpreting Specialist
- * Taught Risk Management in English
- * Haven't been to the Arctic and Antarctic
- * 2018 Wikimedian of the Year
- * Volunteer secretary of «Wikipedias in the languages of Russia» initiative
- * Member of the Tatarstan Presidential Commission for the Preservation and Strengthening of Tatar language use (as Wikimedia RU Non-Profit Partnership representative)

Farhad Fatkullin, born 1979
Kazan

frhd@narod.ru
+7 9274 158066
frhdkazan @ Wikipedia

Wiki-volunteering?

*«Imagine a world in which every single human being
can freely share in the sum of all knowledge.
That's our commitment.»*

Presentation purpose

ВИКИПЕДИЯ

Ирекле энциклопедия

tt.wikipedia.org
bday 15.09.2003

- * Sharing the experience of language enthusiast initiative supported by community institutions of Tatarstan
- * Inviting neighbors to use own language version
Wikipedia offered opportunities for assuring language survival and prospering in the digital age

Diagnosis?

Of the approximately 7,000 languages spoken today ... less than 5% ... can still ascend to the digital realm:

«No wikipedia, no ascent.»

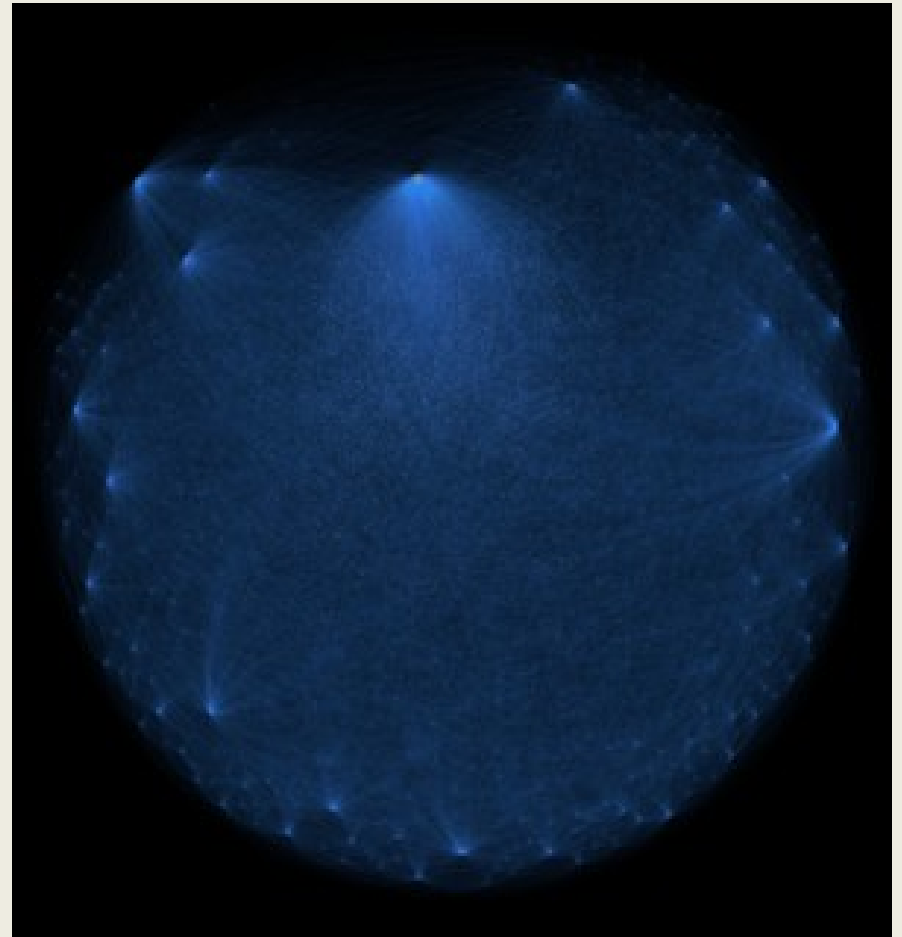
Digital lanugage death, András Kornai et. al., 2013

*«Kitmibez!»
(en: We won't leave!)
Ğabdulla Tuqay, 1907*

Grow the web-multilingualism

Users need:

- * information access*
- * speed of discovery*
- * up-to-date & complete*
- * contextually appropriate*
- * easy to grasp*

May Google help you!?

- Who is it friends with?
- Wikipedia and Wikidata.
Just like hand and glove!
- Cool! Let's befriend them!

What can be done?

«Wici-Addysg. Putting Wikipedia at the heart of education in Wales»
[youtube.com/watch?v=kD9xPDIfyTE](https://www.youtube.com/watch?v=kD9xPDIfyTE)

@ Wikimedia Language Conference
2020 [w.wiki/HVv](https://www.wiki/HVv)

«Wikipedia isn't going to single-handedly save the Welsh language, but, in my opinion, there's no better foundation for a language in the 21st century than to create a free thriving and evolving encyclopedia.»

Jason Evans,
National Wikimedian at the
National Library of Wales
[w.wiki/tQj](https://www.wiki/tQj)

Is this worth attention?

If you talk to a man in a language he understands, that goes to his head.

If you talk to him in his language, that goes to his heart.

Nelson Mandela

** Federation's Presidential Instructions (2019)*

** Russian Ministry of Foreign Affairs, Federation Council of the Federal Assembly, Regional Leadership, Civic Chamber, Presidential Grants Foundation (since 2018)*

** Free licenses in the Civil Code since 2014 (Art.1286)*

** Academy of Sciences, Colleges, GLAMs etc.*

Strategy

«Incentivize knowledge content creation in various languages and topics of interest to the regional stakeholders and its effective preservation and worldwide accessibility through Wikipedia»

Action Plan (Russian): w.wiki/fXk

Wiki-heatmap of described territorial and cultural phenomena's (May 2019)

Stronger together

Growing «Wikipedias in the
languages of Russia»
w.wiki/DoY

*Want a bright future for
your ethnic nation and its
culture?
Sure. And?
Take it into your own
hands!
How?
Start contributing into
Wikipedia in respective
tongue and teaching
others!*

Wiki-friendship of Russia's people

So where do we start?

*“For Tatarstan it's clearly from Tatar!
Tatar Wikipedia is a Top-5 website in TatNet.*

*The higher is the number of speakers of a
language the more developed is respective
Wikipedia edition
and
the higher is the standard requirements for
content acceptance, community expectations,
number of rules, minimum requirements,
oversite, etc.*

Where are you now?

Indicator	English Wikipedia	Russian Wikipedia	Tatar Wikipedia
Average Pageviews (day, November)	265,589,444	27,911,880	9,570
Main Pageviews (day, November)	6,578,404	457,763	665
Accessing Gadgets (day, November)	76,241,259	9,196,686	1,776
Articles (16.12)	6,209,289	1 683 458	236 725
Words (16.12)	3,744,823,645	798 401 208	50 972 588
Pages	52,146,011	6 419 295	366 988
Av. Edits per page	18.98	17,26	7,80
Editors editing in November	414,442	45,936	116
Admins	1,119	83	8

Success criterion?

Tatar Wikipedia
Pageviews
greater than all
Tatarstan mass-
media and other
large internet
portals

Tatarstan:

Tatars - 51%

1/3 of Tatars from Russia

¼ of global Tatars

*Tatar Wikipedia stats
monitoring center*

w.wiki/qn3

What gets you going?

Developing languages are usually in use in all areas of life. Excluding them from some field of human activity, be it a specific scientific discipline or a type of artistic pursuit, an industrial or services sector of economy, i.e. from using those in generating more reasoning patterns, usually causes irreversible damage that promotes language death ... It's very important to aspire towards such a state of things, when any and all news are expected to be expressed through the means of the language in question.

Gaynulla F. Shaykhiev

Shall we drop in?!

Викитерләр
Викикитап
Викимәгълумат
Викимания
Викиөзек
Викисүзлек

Башка телләрдә

Авар
Azərbaycanca
تۆرکجه
Башҡортса
Нохчийн
Qırımtatarca
ЧӀавашла
Deutsch
English
Español
Euskara
Français
Gagauz
Italiano
Qaraqalpaqsha
Қазақша
Қырачай-малкъар
Кыргызча
Мокшень
Олык марий
Македонски
Кырык мары
Эрзянь
Polski
Русский
Саха тыла
Svenska
Türkmençe
Türkçe
Тыва дыл
Удмурт
ئۇيغۇرچە / Uyghurche
Oʻzbekcha/Ўзбекча

Бу көнне ... (16 декабрь)

Бангладеш һәм Индистанда — *жиңү*; Бәһрейндә — *милләт*; Бразилиядә — *хәрби резервистлар*,
 Казакъстанда — *бәйсезлек*; Көньяк Африка Җөмһүриятендә — *душлашу*; Непалда — *конституция*,
 Панамада — *лояльлек*; Таиландта — *милли спорт көне*

- 1775 — инглиз әдәбияты классигы Джейн Остин туа.
- 1902 — шагыйрь Әхмәт Ерикәй дөньяга килә.
- 1954 — мәшһүр татар композиторы Салих Сәйдәшев бакыйлыкка күчә.
- 1963 — алман тарихчысы, тюрколог Герхард фон Менде вафат.
- 1991 — БМО үзенең 1975 елда кабул ителгән сионизмны расизмга тиңләгән карарны кире кага.

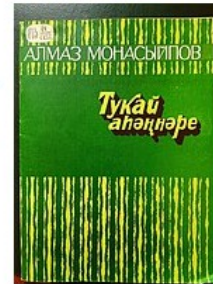
[Башка вакыйгалар](#) • [Үзгәртү](#) • [Проект](#) • [Яңартырга](#)

Сайланган мәкалә

Тукай аһәңнәре — жиде Тукай шигыренә язылган вокаль-симфоник поэма.

Бөек Габдулланьң бакый булуның 90-еллыгына багышланып, традицион булмаган камера оркестры һәм тавыш башкаруы өчен 1975 елда Алмаз Монасыпов тарафыннан языла. Өсәр татар мөнәҗәтләре-бәетләре, инкыйлабка кадәрге чорга хас кәйләп-сөйләү алымы һ.б. татар һәм гомум Шәрәкь музыкасы үзенчәлекләренә таяна, үзенең *Тәфтиләү*, *Пар ан* татар халык кәйләре өзекләрен ала.

1976 елда Татарстан китап нәшриятында баритон тавышы һәм фортепиано өчен транскрипциясе дөнья күрә. Эмиль Жәләлетдинов һәм Идрис Газиев башкаруында танылган. Өсәрнең алты кисәге татар телендә, берсе татар яки иске татар әдәби телендә башкарыла ала. [← Дәвам](#)

[Архив](#) • [Кандидатлар](#) • [Үзгәртү](#)

Сөз беләсезме?

- Казакъ ханының ССРБда беренче язучысы ясаган **оныкчыгы** 30 ел гомерен сөргендә үткөрә.
- Көрәш буенча **дөнья чемпионы** күп санлы сабантуйларда баш батыр калып, 50 автомобиль яулагы.
- **Ишакъярларның** иң яхшы туганчары булып аксыманнар һәм сусарлар санала.

Википедия үз эчтәлегенең "дәрәҗә булуы турында гарантия бирми"

Википедиянең Интернетта яшәвенә ярдәм итүче Викимедиа фонды, проект чикләрендә тулланган мәгълүматлар арасында хаталарның булуы өчен җаваплы түгел. Шәхси кертмәләре өчен җаваплылык катнашучыларда кала.

Катнашу

- **Катнашырга:** Нигез тәртипләр һәм башка кагыйдә-киңәшләр белән танышып алыгыз, һәм **вики-этикетны** хөрмәт итегез; **теркәлү киңәш ителә**, әмма мәҗбүри түгел.
- **Ярдәм кирәк:** Ярдәм битләрен карап чыгыгыз, анда хәл ителмәгән сорауларны исә булышу үзәгебездә сорагыз; **теркәлгән катнашучылар *ярдәм күрсәтсәгә* өзәргә** белдергәннәре арасыннан актив волонтерларга мәрәҗәгать итеп, **остаз** булулары турында сорый ала.
- **Көчләрегезне тикшерергә:** Өйрәнү урынында үзгәртүләр кертпел карагыз яки мөкаләләренә язучы / тәэзү киңәшләре белән танышыгыз.
- **Акча белән ярдәм итү:** Википедия укучылары ясаган иганәләре аркасында энциклопедиябез тулысынча бушлай һәм рекламалардан азат. **Иганәгез** аны үстерергә һәм ирекле буларак сакларга ярдәм итә ала.
- **Википедия турында фикерләр:** Нәрсә уйлаганыгызны белдерергез - [Facebook](#) / [VK.com](#) / [Telegram](#) .
- **Россия Федерациясе буенча илкүләм Викимедиа оешмасы** **ВМРУ** [\(мета\)](#) һәм аның коллегалары уздыра торган онлайн һәм *офлайн вакыйгалары*
- **Бетендөнья Викимедиа җәмгыятләренә** күптәнге хезмәттәшлекләрендә вәкилбаз **"Татар телле википедиячылары"** [төркеме](#) [\(мета\)](#) оештыра торган вакыйгаларда катнашу.

Җәмгыять

So what do you have?

Башка телләрдә

Авар
Башкортса
English
Suomi
Џаҗыраңа
Панҗрай
Монгол
Русский
中文

★ Башка 78 телдә

Сылтамалар өстәү

Жәмгыять һәм жәмгыяви фәннәр / Sämgıät häm sämgıäwi fännär

Жәмгыяви фәннәр: География • Икътисад • Мәгариф • Психология •
Тарих • Тел белеме • Социология • Хокук
Жәмгыять: Бәйрәмнәр • Журналистика • Икътисад • Мәгариф •
Сәясәт • Хокук

Математика һәм мантийк / Matematika häm mantıyq

Математика: Геометрия
Статистика

Мәдәният һәм сәнгатъ / Mädäniät häm sängät

Мәдәният

Тел

Сәнгатъ

Әдәбият: Шигърият

Тамаша сәнгате: Бию • Кино • Музыка • Театр • Телевидение

Визуаль сәнгатъ: Архитектура

Жанрлар: Мифология

Ял итү һәм күңел ачу

Спорт һәм уеннар: Велосипедчылык

Төрлесе: Радио

Татар мәдәнияте / Tatar mädäniäte

Татар мәдәнияте: Татар әдәбияты • Татар сәнгате •
Татар тарихы • Татар теле • Татар матбугаты •
Габдулла Тукай

Сәләмәтлек һәм медицина / Sälämätlek häm meditsina

Медицина һәм Биология

- Татар мәдәнияте
- Татар әдәбияты
- Казан
- Мари Ил
- Журналистика
- Шигърият
- Тәтеш районы
- Кама Тамагы районы
- Буа районы
- Югары Ослан районы
- Чүпрәле районы
- Удмуртия
- Радио
- Телевидение
- Геометрия
- Статистика
- Бию
- Этика
- Төңречелек
- Цитология һәм молекуляр биология
- Христианлык
- Советлар Берлеге
- Монгол империясе
- Беек Болгар
- Идел буе Болгары
- Алтын Урда
- Татар тарихы
- Транспорт
- Архитектура
- Мәгариф
- Психология
- Хокук
- Вақыт
- Театр
- Музыка
- Бәйрәмнәр
- Икенче бөтендәния сугышы

Projects we are proud of

- Selet WikiSchool
- Free licenses adoption
- Tatar Wikipedia @
Diamonds of Knowledge
- UNESCO's 21st century
skills initiative
- All museums of Tatarstan
on one board with the
Louvre w.wiki/R7g

Discover Russia
Tatar 4.0
Women of Russia
CEE Wiki-Spring
Turkic marathon
Core of Encyclopedia
Wikipedia Asian
Month
Our Universities
My Tatarstan

Selet WikiSchool

IT BILER FORUM 2019 participants familiarizing themselves with «Content Translation» tool

Cooperation of Russia's Wiki-volunteers with the Republic of Tatarstan institutions — w.wiki/qT8

XXI century information literacy

**Wikimedia Resources for
Education, Learning and growing
the body of knowledge**

Abdulla A. Khamidullin

Bogatye Saby, 18.10.2019

w.wiki/Dp3

**We made a few public
presentations**

*«I know about Wikimedia
Education initiatives and
wish every teacher and
pupil of our network's
12 000 schools would
participate!»*

Sabine Detzel

*UNESCO associated schools
coordinator*

*Sept.6, 2018 at UNESCO Forum
on Intercultural Dialogue in Kazan*

«My Tatarstan»

First one
15.12.2020 —
31.01.2021

Tatar Wikipedia article
creation drive about
Tatarstan geography,
culture, history and
current realities

Multilingual Wikinews
w.wiki/tWn

«Tatar 4.0»

21.02 — 15.04.2019
w.wiki/pDz

قران

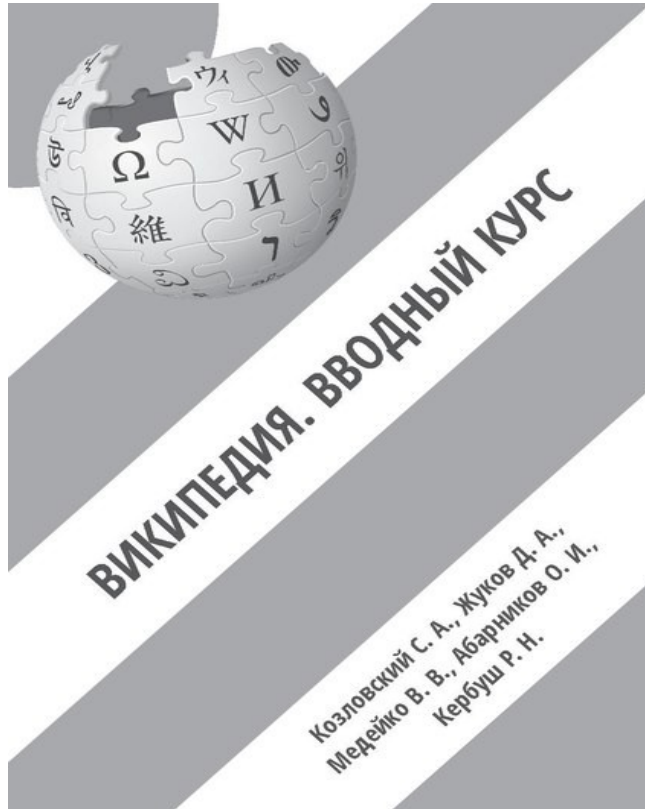
21.02 — 15.04.2020
w.wiki/MFe

Jaņa əlifba

21.02 — 15.04.2021
to be created

Plans going forward

Self-study Wikipedia methodology guidelines for Russia's universities (w.wiki/HPv) published with Presidential Grants Foundation support to be translated into Tatar

Engaging Education institutions and wider community towards creating wiki-content in line with Federal Education Standards for various disciplines (following Basque and Welsh examples)

Alari Hezuntza

1.000 artikulua 12-16 urteko ikasleentzat

EWKEk garatu duen hezkuntza proiektuaren baltan kaitatezko 1.000 artikulua landu nahi dira 12-16 urteko ikasleentzat. Ikasleen curriculumaz aztertuta landu beharreko 1.000 artikulua horiek zein izango diren hautatzeko, Berritzegune Nagusiaren laguntza izan dugu.

Hala ere, zehazki 1.000 gai aukeratzeko duen zailtasuna dela eta, zerrenda luzeago bat eskaintzen da hemen, moldatzen eta garatzen joan daitekeen zerrenda bat.

Zerrenda luze hau antolatzean, arloka banatu ditugu gaiak, eskuinean ageri denez. Kilka ezazu bakoitzaren gainean, eremu horretako kontzeptuak zein diren jakiteko.

Alfabetikoki		Estatistikak
Matematika (100)	Biologia Geologia (200)	Fisika Kimika (150)
Geografia Historia (300)	Kultura zientifikoa (50)	Informazioa Komunikazioaren teknologia (40)
Hizkuntzak (50)	Zeharierroa: Emakumea eta generoa (70)	Literatura (50)
Ekonomia Ekintzailtza (100)	Kultura klasikoa (100)	Filosofia (50)
Plastika Ikus-entzunezkoak (150)	Musika, dantza eta antzerkia (150)	Gorputz hezkuntza (50)

Kategoriak (+*) (+)

And you dream of?

«Кеше баштан аякка кадәр
түгел, баштан күккә кадәр
үлчәнә.»
Confucius

«Ил кадерен белим дисәң,
Чит илләрдә йөр икән.»
Rezeda Välieva

«Артык зур вәгъдәләр
ышанычны киметә.»
Cicero

tt.wikiquote.org

Who are you taking example from?

Urduin elementary school sets new Wikipedia record — w.wiki/tS9

Cooperation of Russia's Wiki-volunteers with the Republic of Tatarstan institutions — w.wiki/qT8

Any support in Tatarstan?

- President of the Republic
 - * *Growing public awareness*
- State Councillor (Ex-President)
 - * *Transfer of Wiki-related knowledge and skills*
- Commission on Tatar language use
 - * *Growing Tatar language Wikipedia content*
- Regional Parliament
 - * *Acknowledging contribution of existing Wiki-volunteers*
- Ministries and Departments
- Public and mass media

A road map?

Wikimedia offers avenues and platforms for

- * preservation and development of language use
- * wide propagation of language and cultural content
- * effective communication of valuable knowledge content

you might be interested in

Thematic content creation and referencing contests and projects

Wikidata opportunities to engage search engines and AI

etc. w.wiki/nxa

Community partners

Selet Foundation

*Space for public
creative endeavors*

World Tatar Youth
Forum

21st century

information skills

Tatar Internet
Development
Foundation

*Creating and growing
content in Tatar*

Community
organizations

Institutional partners

Educational institutions

21st century

Research Institutes of
Tatarstan Academy of
Sciences

information skills

Publishing houses and
mass media

*Publicizing and long-
term promotion of
own thematic work
and/or*

Cultural institutions

generated content

Economic institutions

State partners

President of Tatarstan

*Sustainable preservation
of heritage and*

Parliament of Tatarstan

ethnocultural diversity

Assembly & the House
of Friendship of
Peoples of Tatarstan

*Effective use of scarce
resources*

Commission for the
preservation and
development of Tatar
language use

*Increasing opportunities
for public visibility of
local linguistic diversity*

How can we help you scale?

Expose and teach ethno-cultural associations and language activists about Wikimedia offered opportunities

Include Wiki-volunteers' thematic presentations and master-classes into your event programs

Publicize use cases, nature and essence of Wikimedia projects' to wide audiences

Promote relevant local language content visibility in search results when requesting Russian or English (Israel shows some share in Hebrew).

Contacts

WIKIMEDIA
RU

www.wikimedia.ru

Telegram
[@wikimediaru](https://www.telegram.com/@wikimediaru)

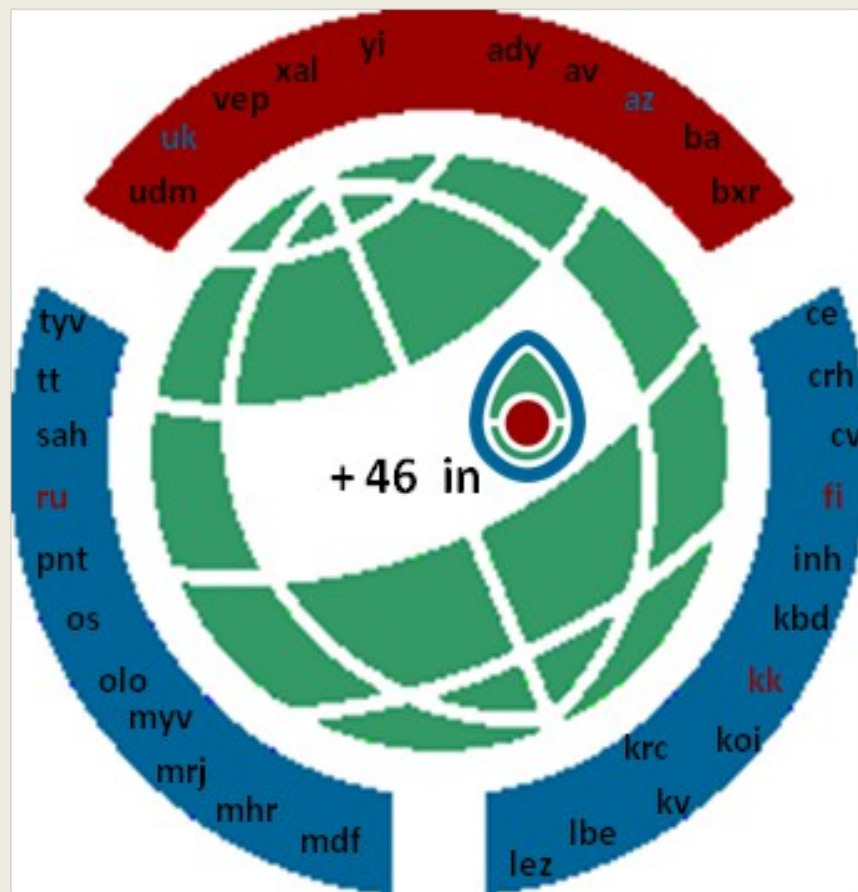
Викимедиа жәмгыятең
татар телле катнашучылары
төркеме

w.wiki/DoW

Telegram [@wugtat](https://www.telegram.com/@wugtat)

Our appeal

- * Search, read, write and otherwise generate online content in the languages of Russia's peoples*
- * Describe important things in Wikipedia in own mother tongue*
- * Support & promote contributing into Wikimedia projects in the languages indigenous to the country*

Links to quoted materials

w.wiki/qT8

«Wiki-Tatarstan»
project presentation

Slides, text and links